

VEIVISER

til foresatte
ved Disen skole

Hva er Veiviseren?

Veiviseren er utgitt av Foreldrerådets arbeidsutvalg (FAU) på Disen skole. Veiviseren skal være et hjelpemiddel fra foresatte til foresatte hvis det oppstår utfordringer av sosial og faglig art i skolehverdagen.

Det er et mål for skolen og de foresatte at alle elever trives med miljøet og læringen på Disen skole. Den årlige elevundersøkelsen ved skolen viser at de aller fleste elevene opplever et godt læringsmiljø. Det finnes samtidig noen som ikke har det bra. Veiviseren skal gi deg veiledning om hva ditt barn har krav på, hvordan du som foresatt kan bidra til et godt skolemiljø, og hvordan du kan søke hjelp ved behov.

Innholdsfortegnelse

Elevenes grunnleggende rettigheter	side 3
Sosiale problemer på skolen	side 4
Faglige problemer på skolen	side 6
Nyttige lenker og kontaktinfo	side 8

Elevenes grunnleggende rettigheter

Alle barn har rett til tilpasset opplæring. Det betyr at den enkelte elev skal få læringsmål som han eller hun faktisk kan klare å nå. Læreren må derfor kjenne elevens kompetanse og bruke oppgaver og/eller prøver for å kartlegge denne.

Målet med tilpasset opplæring er at eleven skal oppleve mestring, bli motivert, utvikle seg og sette seg realistiske mål.

Tilpasningen til hver elev kan skje ved at læreren gir elevene oppgaver som har forskjellig vanskelighetsgrad, mengde og metode, eller oppgaver hvor læringsmålene er differensiert.

Noen barn kan ha rett til spesialundervisning. Det er skolens ansvar å kjenne/kartlegge barna godt nok til å identifisere et slikt behov. Dette gjøres i samarbeid med Pedagogisk-psykologisk tjeneste (PPT). Vanligvis gjelder dette barn med lærevansker, men også barn med særlig gode forutsetninger for læring har krav på at skolehverdagen møter dem med tilpassede utfordringer.

Barn går på skolen for å lære. Det kan være mange forskjellige årsaker til at barnet ditt ikke får en best mulig læringsopplevelse.

Læringsmiljøet kan være dårlig. Dette kan skyldes fysiske grunner som for mye støy, dårlig luft eller psykososiale problemer. Det kan også være slik at ditt barns lærer av ulike årsaker ikke får til å skape et godt læringsmiljø. Videre er det en del barn som trenger ekstra oppmerksomhet og veiledning for å nå læringsmålene sine. Det finnes også enkelte barn som er særlig nysgjerrige og vitebegjærlige. De kan få problemer med skolefagene fordi de ikke finner seg til rette med for enkle oppgaver, klasseromssituasjonen eller andre faktorer.

Det er de foresatte som har det primære oppfostringsansvaret for sine barn. Foresatte eller andre som har daglig omsorg for barnet, har rett til informasjon som berører barnets læringshverdag og trivsel på skolen.

Dersom skolen treffer en beslutning som angår ditt barn eller deg som foresatt, kan du ha rett til å klage på dette. Skolens ledelse har plikt til å opplyse deg om klageinstans og andre formalia.

Skolen har taushetsplikt når det gjelder elevenes og deres foresattes personlige forhold.

Sosiale problemer på skolen

Skolebarn skal trives i hverdagen. Det er skolens oppgave å ha et konstant fokus på dette i samarbeid med de foresatte. Det gjennomføres årlig elevundersøkelser (spørreundersøkelser) på Disen skole som synliggjør elevenes trivsel. Undersøkelsene viser at til tross for at de aller fleste barna har det bra på Disen skole, finnes det også barn som føler seg ensomme eller ikke trives på skolen. Barn kan individuelt eller i grupper bli utsatt for alt fra enkeltstående krenkelser til mer systematisk mobbing. De foresatte kan ofte være de første som registrerer at noe er galt med sitt barns skoletrivsel. Det er viktig å gripe tak i problemet så tidlig som mulig, og det er mange veier å gå.

VEIVISER

Samtaler mellom foresatte og barn

Ofte kan grundige samtaler med barnet være nok. Gjennom foresattes veiledning kan store problemer bli langt mindre eller forsvinne.

Samtaler med andre foresatte

Neste trinn kan være å snakke med andre barns foresatte. Noen ganger kan en telefonsamtale være nok. Andre ganger kan det være konstruktivt med et møte.

Samtaler med kontaktlærer

Kontaktlærer ser barnet store deler av skoledagen. Problemets omfang kan ofte kartlegges bedre ved å kommunisere med ham/henne. Ha lav terskel for å si fra om din bekymring!

Kontakt sosiallærer

Disen skole har en sosiallærer med mange års erfaring i å hjelpe elever med personlige, sosiale og emosjonelle forhold på skolen og løse opp i problemer hos og mellom elevene. Både foresatte og barn kan kontakte sosiallærer direkte, eller man kan gå via kontaktlærer.

Kontakt helsesøster

Det er også en helsesøster ved Disen skole. Helsesøster setter vaksiner og undersøker helsen til elevene, men hun er også tilgjengelig for elevene hvis de trenger å prate med noen om ting de opplever som vanskelige, eller som de lurer på. Blant aktuelle temaer er helse, spiseforstyrrelser, problemer hjemme eller på skolen, forelskelse eller seksualitet. Helsesøster har taushetsplikt. Skolehelsetjenesten er et lavterskeltilbud som elevene, eller de foresatte, kan kontakte ved behov. I tillegg til helsesøster består skolehelsetjenesten av skolelege og fysioterapeut.

Ta initiativ til møter

Dersom de sosiale problemene til eleven er omfattende og antas å berøre strukturelle forhold i en klasse, eller i jente-/guttegruppa i en klasse, kan det være en fordel å invitere de respektive foresatte til et møte i skolens lokaler. Dette kan alle foresatte gjøre etter avtale om lån av lokale med kontaktlærer. Noen foretrekker å la en slik innkalling gå via klassekontaktene for å gjøre den mer nøytral. Det kan ofte være hensiktsmessig

at kontaktlærer deltar i slike møter. Det er viktig at alle foresatte er godt orientert om hva som skal behandles på møtet.

Målet for møtet bør være å identifisere problemene i klassen/gruppa og å finne mottiltak for å løse dem. Det er mer hensiktsmessig å lete etter de strukturelle utfordringene enn å peke ut enkeltelever som

problemmakere.

Mange miljømessige problemer som utestengning og gjentatt krenkende

adferd kan løses ved

ganske enkle grep. Ved Disen skole gjelder det klare regler for oppførsel. Det kan imidlertid i slike tilfeller være grunn til å løfte fram disse, for eksempel med å tydeliggjøre noen av dem skriftlig. Under et slikt møte for foresatte kan de foresatte identifisere de normene som synes særlig viktige for det spesifikke problemet klassen/gruppa sliter med. Plakater med klare kjøreregler kan henges i klasserommet, for eksempel over døra der elevene ser dem idet de går til friminutt. Det kan også være fornuftig å vurdere tiltak for å fremme samhold og godt miljø. Forslag til slike tiltak finner du på neste side under punktet "Forebygging".

Elevmegling

Disen skole har elevmegling (konflikt-håndtering). Alle på 6. trinn får en innføring i slik megling, og i etterkant utdannes utvalgte elever til elevmeglere. Elevmeglernes håndterer konflikter mellom elever der det er to jevnbyrdige parter. De megler ute i friminuttene eller i etterkant av en konflikt. Elevmeglernes informerer i klassene/gruppene og er synlige utendørs med egen vest.

Foreldrerådets arbeidsutvalg (FAU)

Dersom du opplever at det er vanskelig å finne fram til de ulike hjelperne som er nevnt hittil, kan du ta kontakt med klassens FAU-representant. FAU skal representere alle foreldre ved skolen og bidra til at samarbeidet mellom hjem og skole er godt. Du skal vite at FAU er ditt organ. Der sitter det mange med lang erfaring fra Disen skole. Hvis du ikke føler at du blir hørt av kontaktlærer eller skoleledelsen, kan du melde saken inn for FAU. Du kan gjøre dette direkte til FAUs pedagogiske gruppe eller via klassens FAU-representant.

Samtalegrupper for barn med to hjem

Noen barn opplever belastninger i forbindelse med foresattes skilsmisse. Sosiallærer i samarbeid med helsesøster arrangerer grupper for barn med skilte foresatte. Erfaringsmessig opplever elevene dette som god hjelp.

Eksterne tjenester

Videre er det viktig å være oppmerksom på at det finnes eksterne hjelpere som skolen og de foresatte kan trekke veksler på. Dette er både offentlige instanser og private organisasjoner/bedrifter med stor kunnskap om konflikter mellom barn og i barne-miljøer. Et spesielt viktig tilbud er Barne- og ungdomspsykiatrisk poliklinikk (BUP) som tilhører spesialisthelsetjenesten. BUP kan blant annet veilede og utrede for samspillsvansker, konsentrasjonsvansker, atferdsvansker, angst og søvnproblematikk.

FOREBYGGING

Erfaring viser at det er lettere å forebygge enn å reparere. Det er derfor viktig å komme i gang med tiltak for å fremme samhold, vennskap og respekt så tidlig som mulig etter skolestart.

Vennegrupper

På Disen skole har vi lang og god erfaring med vennegrupper, som er treff for små grupper etter skoletid en gang iblant. Vennegruppene bidrar til at barna må forholde seg tettere til andre i klassen enn dem de vanligvis leker mest med. Man kan ha vennegrupper på alle klasstrinn. Kontaktlæreren setter sammen disse gruppene.

Følgegrupper

På de lavere klasstrinnene er følgegrupper en god arena for å skape kontakt og samhold blant barna og de voksne. En følgegruppe er en gruppe av elever som bor i samme område og som går i følge til og fra skolen sammen med en av de foresatte.

Sosiale arrangementer

Utenfor skoletid er sosiale arrangementer miljøskapende og kan virke konflikt-dempende. FAU ønsker å understreke de foresattes ansvar for at alle elever i en gruppe inkluderes ved arrangementer som for eksempel bursdager og Halloween, slik at ingen elever blir stående utenfor.

Klasseturer

Disen-klasser har hatt god erfaring med kortere klasseturer. Disse må i hovedsak legges til helgene.

Klassefester

For de noe eldre barna er klassefester ofte imøtesett med stor spenning og blir svært vellykkede møtesteder. Det finnes en rekke lokaler i nærmiljøet som kan leies for en billig penge.

Utstillinger

Aktiviteter til inntekt for klassekassa er også en god arena for miljøbygging. Det har vært svært vellykket å arrangere "vernissager", hvor barna stiller ut kunstgjenstander de har laget på skolen. De foresatte møter til kaffe og kaker, og kjøper gjenstandene.

Foreldrefester

Kontakt mellom foresatte er viktig for forebygging av konflikter. Dette blir enklere dersom de foresatte kjenner hverandre. Fester for foresatte kan være et virkemiddel for å oppnå dette.

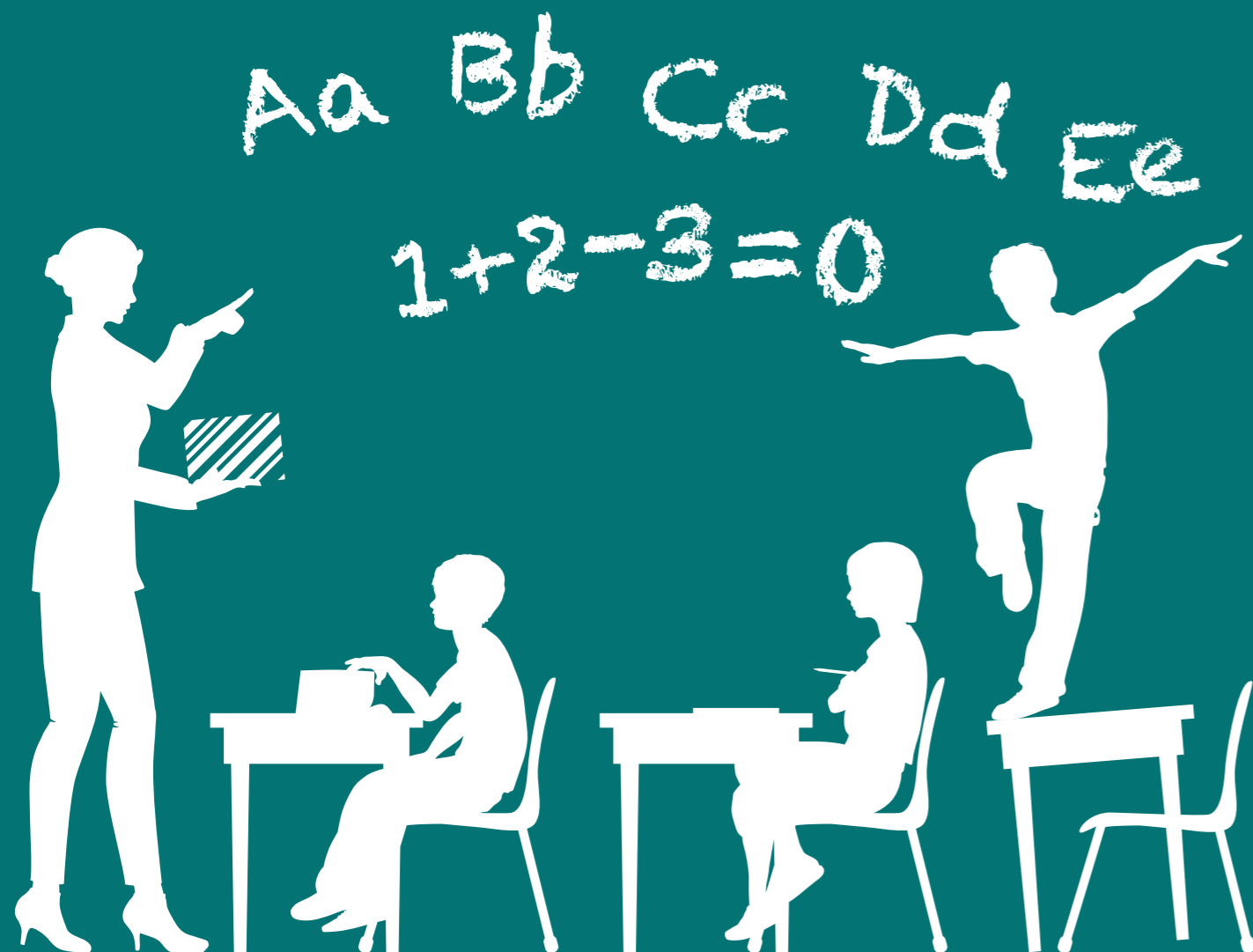
Planlegging og gjennomføring av ulike typer arrangementer forutsetter en ikke ubetydelig innsats fra de foresatte. Det er derfor lurt allerede på høstens første foreldremøte å legge planer for slike aktiviteter, samt å utpeke hvilke foresatte som er ansvarlige for de enkelte aktivitetene.

Faglige problemer på skolen

Alle barn har altså rett til tilpasset opplæring. Det betyr at den enkelte elev skal få læringsmål som han eller hun faktisk kan klare å nå. Hvis barnet har helt spesielle forutsetninger for akademisk læring, skal skolen også legge til rette for dette. Her finnes det mange muligheter. Noen barn kan for eksempel følge timene i enkeltfag på et høyere klassetrinn.

For enkelte elever er imidlertid ikke denne typen tilpasning nok. Elever som ikke har, eller som ikke kan få, tilfredsstillende utbytte av det ordinære opplæringstilbudet, har rett til spesialundervisning. Det er kun PPT som kan uttale seg om et barn har rett til spesialundervisning.

Elever som har et annet morsmål enn norsk og samisk, og som ikke kan norsk godt nok til å følge den vanlige undervisningen i skolen, har rett til særskilt norskopplæring (forsterket tilpasset opplæring i og på norsk).

VEIVISER

Meld ifra

Det første du bør gjøre, er å melde din bekymring til kontaktlærer/sosiallærer. Enkelte ganger går også bekymringsmeldingen motsatt vei, fra skole til foresatte. Deretter bør saken drøftes på et tverrfaglig møte eller i skolens ressursteam.

Skolens ansvar å iverksette tiltak

Skolen iverksetter tiltak dersom det oppnås enighet om dette. Tiltakene bør vurderes underveis, slik at det kan gjøres justeringer eller settes inn nye tiltak. Dette kan blant annet innebære henvisning til PPT, som da vil vurdere om barnet har behov for spesialundervisning.

Tilrettelegging av prøver

Enkelte barn trenger tilpassede prøveformer for å få vist hva de kan på best mulig måte. Da kan man be skolen om å tilrettelegge prøver slik at barnet i størst mulig grad får vist hva det kan. Denne rettigheten er forankret i forskrifter til opplæringsloven. Har barnet ditt for eksempel vansker med å uttrykke seg skriftlig, kan skolen tilrettelegge slik at barnet får tatt prøven muntlig. Har barnet ditt vansker med å lese instruksene og oppgavene, kan en voksen lese dette for barnet.

PPT kan kobles inn

Vær klar over at skolen er pålagt å ha prøvd ut tiltak før en eventuell henvisning sendes til PPT. Det er kun skolen som kan henvisne elever til PPT, men de kan ikke gjøre dette uten foresattes samtykke. Foresatte kan oppfordre skolen til å henvisne til PPT.

FOREBYGGING

Lav terskel

Ha lav terskel for å ta kontakt med kontaktlærer eller sosiallærer dersom du uroer deg for ditt barns skolefaglige utvikling. En slik henvendelse kan resultere i at det raskt settes i gang gode, forebyggende tiltak. Dersom kontakt-/sosiallærer ønsker faglig bistand for å vurdere og iverksette tiltak, kan det være nyttig å melde saken til skolens ressursteam.

Skolens ressursteam

Hensikten til skolens ressursteam er å gi råd og veiledning til lærere/skolen om metodiske tiltak innenfor tilpasset undervisning for klasse/gruppe/elev. Dessuten skal ressursteamet kvalitetssikre bekymringsmeldinger fra foresatte og fra skolen, og si ut hvilke elever som skal henvises til PPT. PPT utreder da om den enkelte eleven har behov for spesialundervisning. En fra skolens ledelse og PPT skal være faste deltakere sammen med andre ressurspersoner fra skolen, som for eksempel sosiallærer eller helsesøster.

Nyttige lenker og kontaktinfo

PPT (Pedagogisk-psykologisk tjeneste)

PPT er kommunens rådgivende og sakkyndige instans for spørsmål som omhandler barn, ungdom og voksne som har en vanskelig opplærings- eller oppvekstsituasjon. PPT i Oslo er delt inn i seks avdelinger med hver sin leder. Hver PPT-avdeling betjener skolene innenfor sin skolegruppe. Disen skole tilhører skolegruppe E. PPTs virksomhet er forankret i opplæringsloven. Man kan henvise enkeltelever for utredning av lærevansker og opplæringsbehov. Man kan også henvise grupper/ klasser med utgangspunkt i klassemiljø og klasseledelse.

Hvem kan henvise? Det er skolen (i samarbeid og etter samtykke fra foresatte) som henviser til PPT.

www.oslo.kommune.no/skole-og-utdanning/sarskilt-undervisning/ppt-og-spesialundervisning/

BUP (Barne- og ungdomspsykiatrisk poliklinikk)

BUP er et tilbud i spesialisthelsetjenesten, og er underlagt helseloven. Arbeidet er organisert som et poliklinisk tilbud innen psykisk helsevern for barn og unge, og søker å hjelpe barna og deres familier. BUP kan blant annet utrede for oppmerksomhetsvansker, atferdsvansker, sosiale vansker, angst og søvnproblematikk.

BUP er først og fremst et tilbud som tar hånd om problemer som ikke kan løses i de kommunale helsetjenestene, som hos fastlege, helsesøster, PPT eller barnevernet.

Hvem kan henvise? Det er barnevernet, skolelegen eller fastlegen som henviser til BUP.

http://www.oslo-universitetssykehus.no/omoss_/avdelinger_/bup-oslo-nord_

UDE (Utdanningsetaten i Oslo)

Utdanningsetaten i Oslo har ansvar for blant annet grunnskolen, aktivitetsskolen og PPT.

www.oslo.kommune.no/politikk-og-administrasjon/etater-og-foretak/utdanningsetaten

UDIR (Utdanningsdirektoratet)

Utdanningsdirektoratet er en etat for barnehage, grunnskole og videregående opplæring under Kunnskapsdepartementet. Direktoratet skal sikre at den nasjonale utdanningspolitikken iverksettes. Direktoratets arbeidsfelt er bredt, og spenner fra læreplaner, eksamen og analyser til regelverk og tilsyn.

www.udir.no

Under fanen Læringsmiljø på denne siden, finner man mange gode tips om læringsmiljø:

www.udir.no/Laringsmiljo

Barneombudet

Barneombudet er talsperson for barn og unge i Norge, og arbeider for barns rettigheter på alle områder i samfunnet.

www.barneombudet.no/dine-rettigheter/pa-skolen/om-a-ha-det-bra-pa-skolen/trivsel-i-skolen

Nettvett

Barnevakten er en organisasjon som gir råd om barn og medier.

www.barnevakten.no

Skolens gjeldende lovverk

www.lovdatabasen.no/dokument/NL/lov/1998-07-17-61

Disen skole

disen.osloskolen.no

disen.osloskolen.no/for-elever-og-foresatte/helse-og-velferd/helsesoster

www.facebook.com/DisenSkoleFAU

